

آموزش دف

از مبتدی تا عالی

سیامک عزیززاده

انتشارات فرهنگ

تهران ، بهار ۱۳۸۶

سرشناسه: عزیز زاده سیامک ۱۳۵۱.
عنوان و پدیدآور: آموزش دف از مبتدی تا عالی / سیامک عزیز زاده.
مشخصات نشر: تهران، هنر و فرهنگ، ۱۳۸۵.
مشخصات ظاهری: ۴۲ ص ۹۹ ص، مصور.
یادداشت: فیبا.
موضوع: دف-آموزش- دف-پارتیسیون. دف نوازی-آموزش.
رده بندی کنگره: ۳۶/ع۷/د۷/۷۲۵ MT
رده بندی دیویی: ۷۸۹/۶۷
شماره کتابخانه ملی: ۳۱۵۶۰-۸۵م

نشر هنر و فرهنگ

آموزش دف از مبتدی تا عالی

سیامک عزیز زاده azizzadeh@hotmail.com

عکس: هژبر کهریزی

چاپ اول: بهار ۱۳۸۶

تیراژ ۳۰۰۰ جلد

بچاپ و صحافی: پژمان

لیتوگرافی: بهار

انتشارات هنر و فرهنگ تلفن: ۶۶۹۲۹۹۱۰ دورنگار: ۶۶۵۹۵۵۴۲

شابم ۵-۱-۹۰۱۴۵۰۶ M- ISMN M- 90140506-1-5

فهرست

۵	مقدمه
۹	فصل اول : نگرشی بر ریتم و تئوری موسیقی
۳۰	فصل دوم : آموزش نت نویسی و اجرای ضربه ها و تکنیک های دفنوازی
	فصل سوم : تمرین های اجرایی (از چپ به راست)
۱	تمرین های دوره مقدماتی
۲۹	تمرین های دوره متوسطه
۶۴	تمرین های دوره عالی

بسمه تعالی

رهنمون هنر در آفرینش تازه های فکری ، فرهنگی و هنری یک اصل زیربنایی و بی مانند است. براین اساس هردستاورد تازه هنری زیربنای حرکت های خلاق و اثربخشی است که کل عرصه فرهنگ و هنر را تحت تاثیر قرار می دهد . شواهد و آثار موجود دلیل بر قدمت دیرینه دف بوده و تاریخ نشان می دهد که گذشت زمان شکل ظاهری و نوازندگی آنرا دچار دگرگونی نموده است . پدید آمدن سبک جدیدی از موسیقی که میتوان آن را موسیقی عرفانی نامید ، باعث حضور بیش از پیش این ساز در عرصه موسیقی سنتی ایران گردید ، اما عده ای همواره دف را بعنوان مکمل دیگر سازها دانسته و از نظر تکنوازی آن را بسیار محدود می دانند . توجه نویسنده به تکنوازی دف در قطعات مختلف از یک سو و رعایت ترتیب نکات آموزشی از سوی دیگر باعث گردیده که مجموعه حاضر بعنوان یک اثر خلاق و قابل توجه در عرصه دف نوازی ایران مطرح گردد . گردآوری سه بعد « آموزش » ، « مقام های دف » و « تکنوازی در قطعات مختلف » در یک مجموعه آموزشی می تواند بعنوان یک اثر هنری تازه بوده که مرجع مناسبی برای فراگیری هنرجویان عزیز کشورمان می باشد . بهمین دلیل کتاب حاضر پیرامون آموزش « دف » یکی از منابع ارزشمند و مفیدی است که هر خواننده ای را به رشد هنری منطقی ، موزون و اثربخش دعوت می کند . بنابراین وقتی در مرکز خلاقیت های هنری پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی این کتاب مورد بررسی قرار گرفت بنده احساس کردم که تلاش این پژوهشگر موسیقی اصیل ایرانی قابل احترام و تقدیر میباشد . در پایان مراتب سپاس، ستایش و تقدیر خود را نثار ایشان می کنم.

دکتر عبدالرضا کردی

مدیر مرکز خلاقیت های هنری

پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی

که یکی هست و نیست جز او

وحده لا إله إلا هو

عرفان عالی ترین حسی است که می تواند روح و جان آدمی را فراگیرد و بارزترین ویژگی قوم ایرانی به اوج رسانیدن این احساس توسط هنر می باشد. موسیقی از جمله هنرهایی است که تاثیر آن بر روح بشر بقدری است که برخی آن را علم روح می دانند و در این میان موسیقی عرفانی بالاترین نقش را دارا می باشد. موسیقی عرفانی زاینده ورود سازهای آیینی به عرصه موسیقی بوده که ارکان اصلی آن اصواتی چون کوبه های دف و نغمه های تنبور می باشد. نگاهی به تاریخ موسیقی ایران و جهان، کتاب های شعرا و برخی از کتب معتبر دیگر نشان دهنده جایگاه ویژه دف در میان برخی از اقوام مختلف می باشد. هم اکنون نیز در میان مردم کردنشین، بخصوص در کردستان و کرمانشاه دارای ارزشی والا بوده چنانچه از آن در محافل روحانی از جمله محافل ذکر حضرت حق و پیامبر (ص) استفاده می شود. در حالی که امروزه شاهد آنیم که برخی از نوازندگان با استفاده از حرکات آکروباتیک بر روی آن، به جلب توجه مردم می پردازند.

معضل دیگری که امروزه در عرصه آموزش شاهد آن هستیم پیاده سازی تکنیک های تنبک و دایره بر روی دف توسط برخی از مدرسین است.

امروزه دف در موسیقی ایران از جایگاه ویژه ای برخوردار می باشد و همین موضوع باعث ایجاد روشهای آموزشی جدیدی برای آن گردیده، در حالی که آموزش این ساز در مناطق کردنشین هنوز بصورت سینه به سینه بوده و هم اکنون نیز ادامه دارد.

در این مجموعه علاوه بر آموزش خط به خط که در بسیاری از کتاب های دیگر آمده، قطعاتی نیز متناسب با آنها تنظیم شده است. از طرفی بمنظور آشنایی با نام قطعه هایی که در موسیقی محلی کردی تحت عنوان «مقام» شناخته می شوند، مجموعه مقام های دف نیز تا حد ممکن در این

کتاب گردآوری گردیده . بیشترین تلاش مولف در این کتاب رعایت نکات آموزشی و اصل سادگی در آموزش می باشد . بدیهی است که این کتاب نیز میتواند دارای نقائصی باشد که نظرات و انتقادهای شما خوانندگان عزیز و هنرمندان گرامی در مرتفع شدن آنها موثر خواهد بود . در همین راستا از اساتید عزیزم آقایان مصطفی کمال پورتوراب و ساسان فاطمی به خاطر ارائه نظریات ارزشمند و بررسی این کتاب تشکر و قدر دانی می نمایم .

در پایان از خانم ها زهره شهیازی ، رضوان چلاوی و فیروزه موقر بخاطر حمایت های معنوی و دوست عزیزم آقای مجید وطنیان برای نگارش نت ها و از جناب آقای ایرج شاهنده مدیریت محترم انتشارات هنر و فرهنگ بعلت استقبال از چاپ این کتاب و تلاش در زمینه ارتقاء کیفیت و عرضه مطلوب آن کمال تشکر را دارم .

سیامک عزیززاده